

Rajna Miluničová

... jaké to bylo, přijet ze sluníčka do
tmy...

Rajna Miluničová Sopková se narodila v Jugoslávii, kde vyrůstala s babičkou a čtyřmi sourozenci. S těmi v jedenácti letech přijela do Prahy za rodiči. Ze sluníčka a relativní svobody, do tmy a tvrdého politického režimu padesátých let. Z místa, kde se jezdilo do školy parníkem do místa, kde se ve škole pochodovalo.

Dne 12. října 2021 jsme se vydaly na návštěvu k paní Rajně Miluničové Sopkové. Na návštěvu jsme vyrazila čtyři děvčata, Ema Sladká, Julie Potužilová, Eliška Rozsypalová, Kateřina Fousková a naše paní učitelka Dana Schlegerová. V devět hodin ráno jsme se sešly u naší paní učitelky doma, kde jsme si daly čaj, a začaly jsme doladovat poslední detaily před návštěvou. Jak jsme vše doladily tak jsme sedly do auta a s malou zastávkou pro kytičku v zahradnictví Chládek, jsme vyrazily na cestu.

K paní Rajně jsme přijely okolo desáté hodiny. Uvítala nás v krásném bílém domě, kde jsme jí poprvé osobně poznaly. Je to velmi milá a veselá paní. Vstoupily jsme do obývacího pokoje, který byl vyzdobený obrazy a uměním. Naše paní učitelka se s Paní Rajnou znají už dlouhá léta tak naše návštěva započala ranní kávou. My jsme zatím začaly chystat vše potřebné na rozhovor. Potom nám paní Rajna ukázal fotografie, které můžeme použít v naší prezentaci. Když jsme pořídily veškerou fotodokumentaci, tak jsme začaly s rozhovorem.

Vyprávění je tak trochu na přeskáčku, tak jak hezký rozhovor v příjemném bytě plynul. Prostě jsme ho jen tak přepsaly a nakonec doplnily i našimi postřehy. Bylo to moc fajn.

Moc děkujeme ☺

Tak jak začít

Paní Rajna se narodila osmého dubna 1945 na maďarských hranicích v Záhřebu. Babička, která během války vychovávala její sourozence, byla

hodně překvapená, že jí přinesli Rajnu. Byla nejmladší.

Rodiče byli doktoři a dostali možnost po válce odcestovat na dva roky do Ameriky. Rajna tedy vyrůstala u babičky s dalšími třemi sourozenci. Nejlépe ale vycházela se svým bratrem a se svou mladší sestrou.

Jaké to bylo bez rodičů

Když rodiče odletěli do Ameriky za prací, babičku se všemi dětmi vystěhovali z bytu v Záhřebu. Jednoho rána přišli stěhováci a začali vše nosit na zahradu. Dokonce vzali i knihovnu, vysypali všechny knihy na zem a skříň odnesli. Když byl veškerý nábytek na zahradě, tak se pán zeptal, kam to mají odvézt. Babička v zoufalství řekla: „Hodte to do Sávy.“ Naštěstí babiččin druhý syn, který bydlel v Opatij, měl volný byt. Jeden, nebo dva roky Rajna s pěti dalšími lidmi bydlela v malinkatém bytě.

Vůbec jim to ale nevadilo, protože většinu času trávili venku na sluníčku.

Rodiče z Ameriky nemohli posílat žádné peníze. Tak pět lidí bylo odkázáno na penzi babičky. Babička občas prodala stříbrné svícny nebo nějakou drobnost, ale jinak žili velmi skromně.

Zároveň byl velký nedostatek školních potřeb. Například nebyly sešity. Do druhé třídy museli psát křídou na malou tabulku s dřevěným rámem... Když byly k dostání sešity, tak nebyly gummy. Tužky, to byla taky velice vzácná věc. Ořezávat je mohla jen babička žiletkou, protože ořezávkem by se mohly polámat tuhy.

Hodně si ale užívali teplo, moře a báječnou babičku.

Změna

V roce 1948 nastala roztržka mezi Jugoslávií a Sovětským svazem. Její rodiče museli podepsat dokument, jestli souhlasí s politikou Tita nebo Stalina. Tedy zjednodušeně řečeno. Jelikož rodiče nesouhlasili s Titem tak se nemohli vrátit do Jugoslávie a tak přijeli do Prahy a chtěli počkat, až se situace uklidní, aby mohly dojet domů. Čas plynul. Rajna a její sourozenci vyrůstali u babičky a rodiče zůstali v Praze. Rodiče neustále žádali o povolení, aby mohli přijet do Prahy. To se jim podařilo až v roce 1956, kdy se situace uklidnila. Rajna a její sourozenci 24. října nasedli na letadlo, které mělo mít mezipřistání v Budapešti. Zrovna toho čtyřadvacátého v Budapešti vypukla revoluce, a tak se mezipřistání nekonalo. V Praze na ruzyňském letišti poprvé spatřila své rodiče. Předtím byla příliš malá, než aby si je pamatovala.

Pro paní Rajnu to bylo těžké si zvyknout na nový jazyk, bydlení s rodiči. Týden poté, co se přistěhovala do Česka, už šla do školy. Byla to škola v Dejvicích. Na tuto školu většinou chodily děti důstojníků, protože blízko na Vítězném náměstí je Dům armády. Ve škole panoval vojenský režim. Učitelé na ně často nadávali, že z nich nic nebude, že se nedostanou na vysokou školu. O přestávkách museli pochodovat po chodbě. Paní Rajna na to nebyla zvyklá. Byla z toho strašně nešťastná.

Jak to bylo se školou

Vyprávěla nám příběh, jak poprvé přišla do třídy, kde učila velmi mladá paní učitelka, která stále říkala slovo vůbec. A jak Rajna pořádně nerozuměla, tak celý den přemýšlela, co by to mohlo znamenat. Když byla jednou vyvolaná ze zeměpisu, tak ji paní

učitelka poprosila, ať jí ukáže na mapě, kde se nachází Tichý oceán. Rajna ukázala, ale řekla „Tyhy,“ tak se to řekne chorvatsky a paní učitelka ji pořád opravovala, až to Rajnu rozzlobilo, že odešla ze třídy, bouchla dveřmi a odešla domů.

Rajna také zmínila, jaké v té době byly velké rozdíly ve školách mezi Opatí, kde vyrůstala, a Prahou. V Opatii škola byla více o prožití než o vědomostech. Každý víkend chodili s paní učitelkou na výlet, vydávali si vlastní časopis, také mohli navštěvovat hudební školu, a hlavně jim přálo počasí, palmy, moře a sluníčko vytvářely dobrou náladu samy. Na rozdíl od Československa,

kde panoval přísný režim. V Opatii Rajna chodila po škole k moři nebo do hudebky, kde hrála na klavír. Zajímavostí je, že v hudební škole, kam chodila Rajna, vyučoval Lovro Matačić. Také v Opatii bylo jediné kino, kde hráli od Disneyovek až po Doktora Živága.

Na druhý stupeň základní školy Rajna už nechodila do Dejvic. S rodinou se přestěhovali do Bubenče, kde začala chodit do šesté třídy. Už ze začátku se jí na téhle škole líbilo mnohem více, protože tady nepanoval takový vojenský režim jako v Dejvicích. Měli úžasného ředitele Procházku. Byl to syn známého malíře Antonína Procházky.

Po ukončení osmého ročníku paní Rajna postoupila na gymnázium u Botanické zahrady. Tam si toho ze školy moc nepamatuje, protože si celé dny četla pod lavicí knížky, a vůbec nevěděla, co se děje. Málem se jí nepodařilo odmaturovat z matematiky. Jednou paní učitelka vyzvala Rajnu, aby vypočítala příklad. Rajna vůbec netušila, co se učí ve třídě, tak se zeptala paní učitelky, jestli ten příklad nenapsala špatně. Ihned jak to uslyšela paní učitelka, mile jí vzkázala, že nebude připuštěna k maturitě z matematiky. Když se to rodiče dozvěděli, ihned jí obstarali doučování. O Prázdninách dostala brigádu v tiskárně, kde tiskla knížky. Když se vrátila domů, tak na ní čekala paní sousedka, která byla asistentkou na matematicko-fyzikální fakultě. Nakonec se Rajně podařilo udělat i maturitu z matematiky. Ale své vysvědčení si nikdy nevyzvedla.

Po zdolání maturity se paní Rajna vydala vstříc vysoké škole. Dostala se na UMPRUM, kde studovala knižní grafiku u profesora Muziky. Po vysoké škole se paní Rajna začala živit užitou grafikou což je úprava tiskovin. V první práci vyráběla obaly na desky, tavené sýry a jogurty. V té době se ještě nepoužívali počítače. Tak musela vše dělat ručně, vše se kreslilo na pauzák, a pak se kresby přenášely. Podle paní Rajny to by *voprus*, protože když se netrefila do velikosti písma, tak to musela celé předělávat. Také dělala titulky k filmům. Jedním z nejznámějších jsou Tři broučci, ke kterým dělala titulky a kostýmy. Vyprávěla nám, jak krásná práce to byla.

Rajna se na školním lyžařském výcviku šťastně seznámila s budoucím mužem, slavným malířem Jiřím Sopko. Poznali se na lyžařském výcviku. Seznámení proběhlo na Luční boudě v Krkonoších, kde byli pouze jako spolužáci, kteří se v podstatě ani neznali. Ovšem o pár let později už tvořili manželský pár.

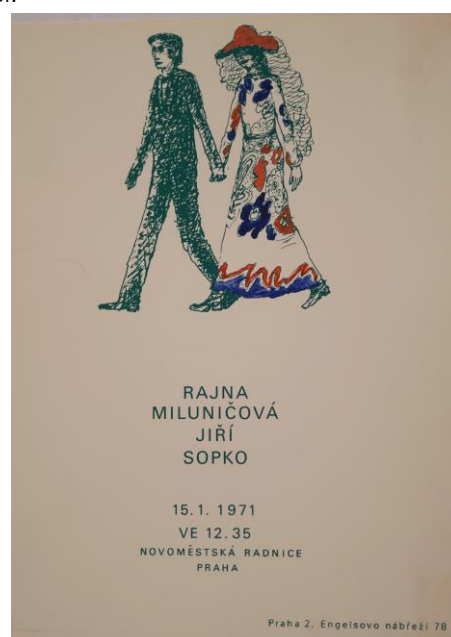

A jak to bylo dál

Jiná situace však nastala, když o Velikonocích roku 1968 Rajně zavolala známá o situaci, ve které se nacházejí. Jsou okupováni. Paní Rajna byla celý život vychovávána v tom, že jediní, kdo by nás mohl okupovat, jsou Němci. A tak nejen jí neskutečně překvapilo, že se nejedná o Němce, kteří je okupují, nýbrž o Rusy. Najednou uslyšeli hukot letadel. Bydleli u Jiráskova mostu, ve stejném domě jako v té době, pan prezident, Václav Havel. Přímo vedle Tančícího domu. Tak mohli jen přihlížet tankům, které jim přejížděly před domovem. Dokonce namířili do oken domu, kde se nacházeli. Rozstříleli jim okna. Paní Rajně, i jejímu manželovi bylo jasné, že jsou tady docela na ráně. Rozhodli se, že půjdou do ateliéru, který se nacházel ve sklepě na Karlově náměstí. Ale i tam vznikla přestřelka. Byli schovaní ve sklepě a tak neměli sebemenší tušení, zda na ně nespadne dům, který se nad nimi tyčil. Za příjemný pocit by toto paní Rajna rozhodně neoznačila.

Paní Rajna zažila Palachův týden. Dokonce držela v ruce Palachův index, který koloval po škole. Z oken se dívali na Palachův pohřeb, který šel z filozofické fakulty. Rajna byla součástí studentské stávk, kde byli tři dny ve škole, a lidé z okolí jim nosili svačiny.

V roce 1970 začala normalizace. Lidé museli podepsat, jestli souhlasí s politikou KSČ. Velmi často se stávalo, že lidé byli vyhozeni z práce, když nesouhlasili se vstupem vojsk. A tak byli velmi kvalifikovaní lidé nuceni odejít a dělat méně kvalifikovanou práci. Podle paní Rajny to byla opravdu hrozná doba. U Rajny ve škole museli odejít profesoři, kterým bylo nad sedmdesát let. Tak začali odcházet Trnka, Hofmaister, Muzika a Stranadel.

Další vyprávění

„Víte, když nastane ta chvíle, kdy si sednu s vnoučaty, tak jim většinou povídám o tom, jak jsem vyrůstala, a jaké to bylo, přijet ze sluníčka do tmy... tak jako teď vám. Moc ráda vzpomínám na Vánoce v Chorvatsku, kde vůbec nebyly takovým pozdvižením, jako v Československu. Babička, se kterou jsme vyrůstali, nám je ale vždy dokázala nějak obzvláštnit, a udělat z nich krásné svátky. Třeba jednou, když jsme si moc přáli stromeček, který se v Chorvatsku prakticky nedal sehnat, tak babička dostala nápad, jak nám naše přání splnit.

Vždy byla hodně kreativní, a tak jsme místo smrčku měli vavříin. Vzpomínám si, jak ostatní děti ze školy chtěli přijít k nám domů, aby se na ten zázrak podívaly. „No a já je tam nechtěla pustit, protože jsem se styděla, přeci jenom, byl to ozdobený vavříin, a ne pravý stromeček...“ dodává se smíchem paní Rajna. Muselo to být obtížné, najednou se přestěhovat do úplně nové země, s novými lidmi, tradicemi, zvyky, vlastně vším. A to i třeba změny ohledně Vánoc. V Opatii prý bylo zvykem hodně navštěvovat kamarády s rodinami, bavit se, užívat si svátky, ale nikdy z

nich nedělali takové "halo" jako v Československu. Byli zvyklí najít pod stromečkem knížky, nějaké maličkosti, ne sáňky, čepice, nebo lyže, jako tomu bylo tady, ostatně ve slunné Opatii by je stejně nevyužili.. „Babička nám vždy na Vánoce hrála nějaké koledy, což pro nás byla speciální událost, jelikož

normálně nehrávala... nebo to, jak jsme se sourozenci všichni dohromady dostali obří globus, a byli z toho zklamaní, dokud jsme se nezačali předbíhat v tom, kdo si pamatuje víc hlavních měst, a tak dále.., nakonec to byl vlastně skvělý dárek.“

A zase ta škola ...

Po svátcích se samozřejmě muselo do školy, tu ovšem paní Rajna v Opatii milovala. Na rozdíl od škol, které studovala v Praze. Vlastně se ani není čemu divit, přeci jenom je rozdíl, když vaši sourozenci jezdí do školy parníkem, a vy si užíváte výlety, a spoustu srandy s kamarády, oproti vojenskému režimu, kterému byla paní Rajna nucena na základní škole čelit. Nejspíš i díky tomu paní Rajna škole nevěnovala příliš pozornosti... „Raději jsem si četla časopisy pod lavicí,“ říká.

Na středí škole se paní Rajně zrodil nápad, že by mohla být malířkou, či grafičkou, který ji vnukl pan ředitel, který vždy říkával: „Vy budete malířka,“ ale nikdy se k malířství úplně nedostala. Přesto, k němu neměla daleko. Dělala různé reklamy, nebo kostýmy a titulky k filmům,

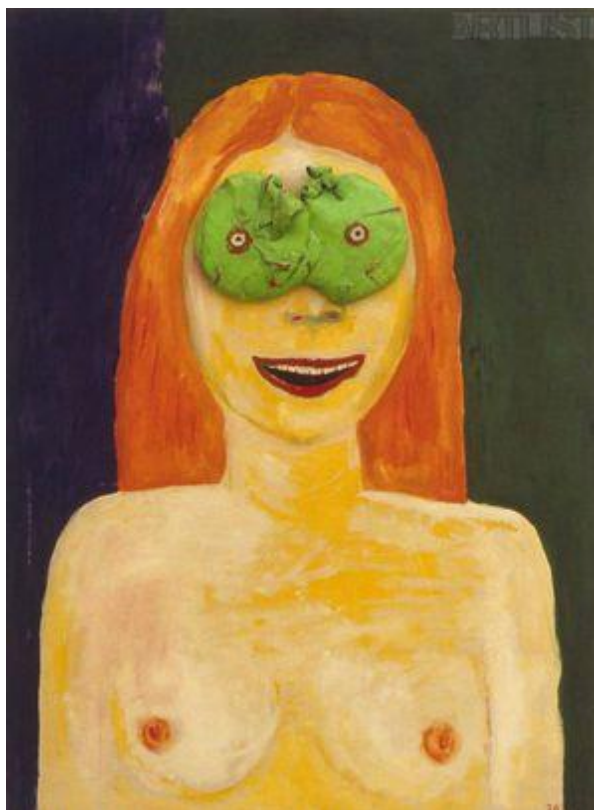
jako byli třeba Broučci. Díky jejímu zájmu o umění vystudovala uměleckoprůmyslovou vysokou školu, kde se seznámila se svým manželem.

Jak se žilo

Pamatuji si na jednu manželovu výstavu, na kterou dostal nabídku od jeho profesora, kterému dělal asistenta. Pan profesor manželovi řekl, že teď má nejspíš poslední možnost vystavit své obrazy..., protože to na nějakou dobu díky normalizaci nebylo možné.

Manžel neváhal, a nabídku přijal. Byla to úžasná vernisáž. Sešla se tam spousta našich známých a přátel. Byla to taková poslední veselá akce. Všichni jsme si to tam moc užívali, takže vernisáž začínala někdy brzy večer, ale končila až kolem šesté ráno! Užívali jsme si to, jak jen to šlo, protože nám docházelo, že to může být na nějakou dobu naposled...“ Mezitím, co pan Jiří Sopko maloval obrazy, paní Rajna vychovávala napřed první, potom druhé, a nakonec i třetí dítě... ale po večerech, když uložila děti ke spánku, dělala titulky k filmům. Někdy až do rána... To bylo v sedmdesátých letech...

Na vysokých školách vyhazovali učitele, kterým bylo nad sedmdesát let... nejvíce paní Rajnu zasáhlo vyhození pana profesora Muziky, který ji měl na vysoké škole na ateliér. Prý se jim příliš nevěnoval, tudíž většinu prací dělali s jeho asistentem. Pan Muzika se proslavil jako malíř, ale paní Rajna a ostatní studenti ho znali pouze jako staršího pána, který prošel ateliérem, a šel něco malovat. I přesto ho měli rádi, proto když odešel ze školy, tak to všem bylo líto. Paní Rajna ho ještě dlouho poté potkávala na Žofíně. V té době byla těhotná, takže když ji pan Muzika pozval na návštěvu, tak si vzpomněla, jak jí kdysi říkal, ať se ještě tak dva roky po škole nevdává, a věnuje se malířství. Takže se paní Rajně na návštěvu tolik nechtělo, ovšem po smrti pana Muziky si vyčítala, že za ním byla jenom jednou, se svojí spolužačkou. „Když jsem ho potkávala, tak se mě třeba ptal, co vařím, nebo čím topíme, byl moc fajn, a bylo vidět, že by i klidně přišel na návštěvu. Ale to by pro mě znamenalo dva týdny uklízení.“ vzpomíná se smíchem Rajna.

Nastal rok 1989, a Sametová revoluce. Paní Rajna touhle dobou bydlela pouze se svým manželem, a jejich nejmladší dcerou. Když se podívala z okna, a viděla průvod, neváhala, vzala s sebou svojí dceru, aby se připojily. K průvodu se přidaly na nábřeží, kde bydleli, a za studeného podzimního počasí se průvod vydal směrem k Vyšehradu... „Bylo krásné, jak se postupně dav zvětšoval, a přidávali se další a další lidé.“ Když se vraceli z Vyšehradu, zastavili u Botičské ulice, a nikdo nevěděl, kudy se půjde dál. Někdo chtěl jít přes Karlovo náměstí, které bylo hlídáno policisty, což ovšem paní Rajna nemohla tušit vzhledem k tomu, že byla uprostřed davu, který stále sílil. Nakonec se vydali přes Národní třídu. Paní Rajna se se svojí dcerou ještě vydaly pro Jirku, ten byl ohledně toho skeptický, a tak raději zůstal doma.

Paní Rajna s dcerou pokračovaly v průvodu, kde potkaly pár známých. „Všichni jsme byli úplně nadšení, kolik lidí se přidalo, a jak se to celé povedlo“. Když zaslechli křik, a uviděli Červené barety, patřící násilníkům, kteří demonstrující lidi mlátili obušky, Nora, Rajnina nejmladší dcera, které v té době bylo asi dvanáct let, se rozbrečela, že se bojí. Proto se paní Rajna rozhodla vzít dceru domů, aby se jim nic nestalo. Měla ale obrovskou starost o její nejstarší dceru, o které věděla, že někde v davu je. Proto když zaslechla z rádia, že nějaké demonstrující mlátí, obavy o její nejstarší dceru se ještě zvýšily. Naštěstí, když se prodírala davem, aby dostala Noru a sebe do bezpečí, narazila na svou nejstarší dceru s jejími spolužáky. „Když mi v rychlosti vyprávěla o tom, že se jim jen tak tak povedlo uniknout, spadl mi kámen ze srdce, že jsou v pořádku.“

Několik dnů na to byla uspořádána demonstrace na Václavském náměstí, na kterou má paní Rajna krásné vzpomínky. „Přišel kamarád a měl hrozně těžkou tašku, bylo v ní několik lahví šampaňského. Když jsem odcházela domů, měla jsem celý mokrý kabát od toho, jak všichni oslavně stříkali šampaňským. Byl to neuvěřitelný, krásný zážitek.“ Na této demonstraci, stejně jako na Letné, měl svoji řeč i Václav Havel, kterého paní Rajna znala už padesát let, protože bydlela ve stejném domě, o patro pod ním. „Věděli jsme, že to byl vřadycky slušný člověk. I celá jeho rodina, všichni byli ohleduplní a slušní lidé. Třeba před každým setkáním za námi přišel, abychom byli trpěliví, protože se tam hodně prohýbaly stropy.“ Pan prezident Havel byl neskutečně pracovitý, a chytrý člověk. Někdy prý pracoval až do dvou hodin do rána, a vstával

kolem čtvrté. Zdá se až neskutečné, kolik úsilí do toho, hlavně na začátku, musel dávat. Pan prezident Havel se později kvůli bezpečnosti přestěhoval jinam, do Havlovy vily, kde už zůstal.

I paní Rajna se potom odstěhovala do rodinného domku v Praze 6, kde dodnes spokojeně žije se svým manželem Jiřím Sopko.

A nakonec Rajnina vyprávění ...

„Do Chorvatska se už asi nevrátím, naposledy jsem tam byla v roce 2012, kdy tam začínala válka, a já tím byla tak znechucená, už jsem se tam necítila tak dobře. Vždy nám jako malým říkali, že jsme jako Jugoslávie celek, který společně tvoříme, a teď najednou ne, teď mělo být všechno chorvatský lepší, a to se mi nelíbilo.

Za tu dobu, co tady žiju, už jsem z téhle země získala dobrý pocit, získala jsem přátele, vyrovnala jsem se s životem tady, a více méně tuhle zemi považuji za svou. Víím, že to tak úplně není, a cítím, že nejsem průměrná Češka, cítím tu odlišnost, ale přijala jsem tuhle zemi celou, se vším všudy, s plusy, i negativy. Mám tu hodně dobrých přátel a myslím si, že to je úspěch, mám radost z nových voleb, a doufám, že to třeba bude lepší než v poslední době.“

Naše vyprávění jak a co jsme dělaly a jak jsme to viděly my

Teprve za paní Rajnou jdeme.

Ráno se probouzíme trochu dříve než obvykle, jelikož nás dneska čeká nahrávání. S holkami se setkáváme u hřiště, kde si ještě chvíli povídáme, než vyrazíme za paní učitelkou Schlegerovou. Podle Elišky se na návštěvy nikdy nechodí na čas, a tak přicházíme k paní učitelce, která na nás už čeká u dveří, o dvě minuty později, než jsme měly domluveno.

Paní učitelka nás pozve dál, a posadí nás ke stolu,

kde každá z nás dostane teplý čaj. Chvíli nám trvá, než se rozkukáme, ale potom už začínáme plánovat dnešní den. S menšími obavami s holkami analyzujeme, zda máme všechno, naštěstí nic nechybí, a my tak můžeme vyrazit za Rajnou Miluničovou Sopkovou.

Paní učitelka nás odvážela autem, odehrál se menší boj o místa, ale nakonec jsme se dohodly. Cesta proběhla ve veselém duchu, stále jsme měly důvod se smát. Ještě jsme se zastavily v zahradnictví, abychom si nechaly uvázat kytičku pro Rajnu. Paní učitelka svěřila tento úkol mně a Emě, tak jsme zalezly do chladné místnosti plné kytek, a vybraly ty nejhezčí, které potom tvořily krásný celek.

Zastavily jsme před rodinným domkem. Zazvonily jsme, a po chvíli nám přišla otevřít milá paní s úsměvem na tváři - Rajna. Představily jsme se a společně s paní Rajnou, vešly dovnitř. V útulném obýváku, který byl spojený s kuchyní, jsme si sedly na gauč a seznamovaly Rajnu s probíháním natáčení. Do kterého se zahrnuje zákaz jezení během nahrávání, aby nebylo slyšet nějaké chroustání - což nás zrovna nepotěšilo, jelikož sušenky, které pro nás Rajna přichystala, musely počkat.

Kačka, společně se mnou měla na starosti diktafon a data. Eliška vedla rozhovor a Ema fotila. Ještě před rozhovorem nám Rajna ukazovala fotky jí, jejích sourozenců a babičky, když byla malá. Ty jsme přefotily na foťák, abychom je potom mohly použít do knížky. Ještě jsme si ověřily, že máme přichystané všechno potřebné k nahrávání a můžeme začít.

„Dnes je třináctého září, my jsme tady s paní Rajnou Miluničovou Sopkovou.....“ Začala Eliška podle pokynů rozhovor.

Eliška pokládala otázky, Rajna na ně odpovídala a předávala nám tím svůj příběh, Ema fotila, my s Kačkou kontrolovaly, zda jede technika a data a všichni včetně paní učitelky jsme fascinovaně poslouchaly příběh ženy, která se ve svém mládí přestěhovala z Opatie v Chorvatsku do Prahy.

Ani jsme nevěděly jak, uběhla asi hodina a půl a my měly nahráno. Tím, že přestal běžet diktafon, jsme ale rozhodně neskončily. Vyprávění pokračovalo dál a my se zájmem poslouchaly každé slovo. Rajna nám třeba říkala vzpomínku z dětství, kdy si její babička každý večer klekla na židli a četla si v budhistických knihách.

Po rozhovoru nás ještě přišel pozdravit manžel Rajny, pan Jiří.

Chvíli jsme si povídali, rozloučili se a potom už nás čekala jenom cesta zpátky do školy, kde jsme si s Kačkou a Emou daly oběd, kterým jsme zakončily tento produktivní den.

Tedy vlastně ne úplně všichni, protože paní učitelka se musela díky naší šikovnosti vrátit pro dokumenty, které jsme u Rajny zapomněly.

Také jsme byly v Archivu

Dne 21. října jsme s projektem PostBellum měly možnost navštívit archiv bezpečnostních složek. Byl to pro nás velký zážitek.

Brzy ráno jsme se sešly u domu naší paní učitelky na Dlouhém lánu a autem vyrazily na Braník. Tady je budova archivu. Je to nevýrazná stavba s řadou podélných oken a nenápadným vchodem. Špatně se v těchto místech parkuje. Jak jsme dorazily na místo, už tam byly další dvě skupiny studentů z jiné školy.

U vrátnice nás vyzvedla paní archivářka. Po dlouhém schodišti nás dovedla do badatelný ve třetím patře. Tady se nám představila a vyprávěla nám o práci archiváře. Jakým způsobem se v archivu pracuje, jak a kde se uchovávají archiválie. Vyprávěla nám něco málo z historie bezpečnostních složek. Taky jsme si mohli prohlédnout některé spisy, které byly pro nás nachystané. Například spis české tenistky Marty Navrátilové, která dostala povolení vycestovat na tenisový turnaj do Spojených států. Z tohoto zahraničního pobytu se nikdy nevrátila. Takzvaně emigrovala. Také jsem držela v ruce dopisy, které napsali kamarádi Václavu Havlovi. Ten byl v té době vězněn v Ruzyňské věznici. Tyto dopisy nikdy nedostal. Byly zabaveny bezpečnostní policií. Proto jsme si je mohli prohlédnout a přečíst.

Až jsme si vše prohlédli, vydali jsme se do suterénu, kde jsme vešli do místnosti, kde jsou jednotlivé spisy uskladněny a uschovány. Nacházeli jsme se v chladné, světlé místnosti bez oken, která byla plná kovových pojízdných regálů. Ty se posouvaly otáčením velkých kovových kol. Mohli jsme si to i vyzkoušet. Regály od sebe popojely a v policích byly naskládány a seřazeny jednotlivé spisy ve speciálních vodotěsných krabicích se štítkem. Legrační bylo, že jsme si mohli zkusit poskládat i tuto krabici. Na druhý pokus se nám to povedlo.

Potom jsme navštívili místnost, kde pracovali restaurátoři. Ti nám předvedli, jak restaurují staré dokumenty.

Nakonec nám předvedli obří stroj, který čistil jednotlivé papíry spisů. Byl to jejich velký pomocník.

Po ukončení prohlídky archivu nás paní učitelka pozvala na „kafíčko a dortíček“ do blízké kavárny. Bylo to moc milé a sladké ukončení dne.

Snad vypadáme CHYTŘE

(malá)

SKLÁDÁNÍ
KRABIC

KAPITÁN
LODI

„Musíme mít společnou fotku!“

JAK ŽE TO FUNKUJE?

NECHÁPU...

NEJLEPŠÍ ČÁST dne

Mňam

Také jsme nahrávali

Nejdřív jsme se trochu bály, ale nakonec to byla skvělá zábava, děkujeme panu Zítovi. Uměl to s námi skvěle.

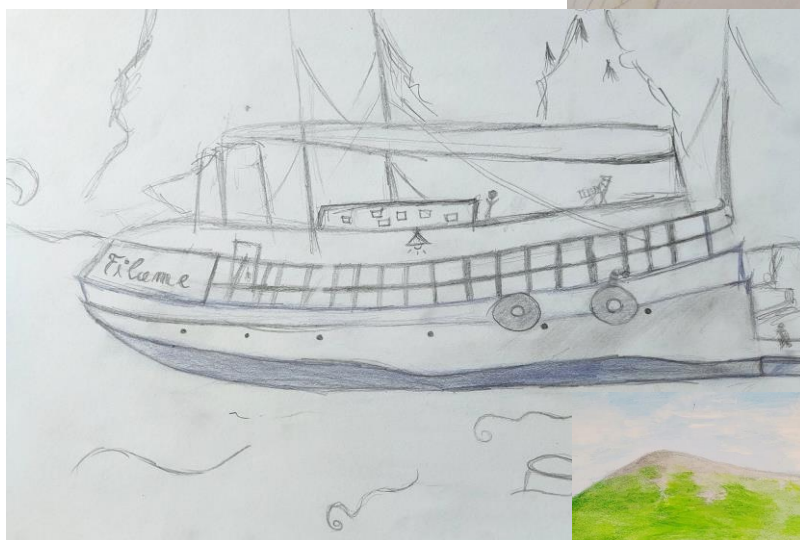
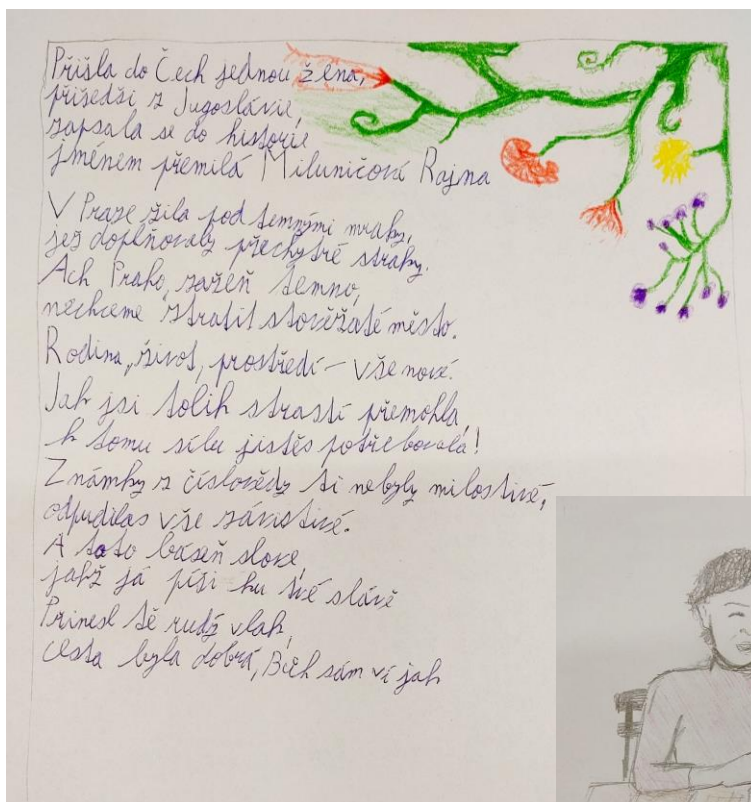

A jak jsme se snažily to všechno přepsat.....

A jak jsme se to všechno snažily přepsat a vytvořit, napadlo nás to všechno vyprávět našim spolužákům. Dřív než to doděláme a oni se vrhli na kreslení a také na dopisy paní Rajně. Myslíme, že její příběh je příběhem holky našeho věku, která opustila to, co znala a jela se svými sourozenci do země, kterou vůbec neznala a jako jediná z dětí i za rodiči, které si nepamatovala.

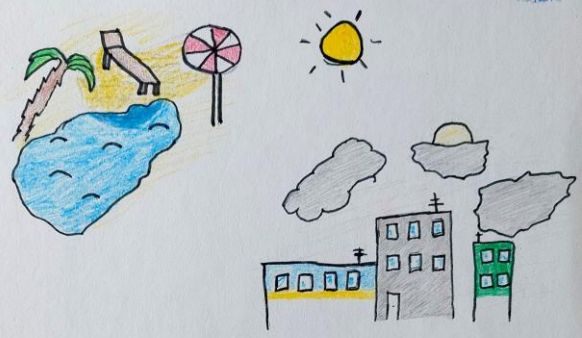

Ještě přikládáme pár výtvorů našich spolužáků ☺

Milá Rajno Miluničová.

Musíte mít odvahu,
opustit svou vlast a s ní i povahu.
Přijela jste do země která pro vás byla nová.
Čekala tam neznámá rodina
a ve škole to byla samá promarněná hodina.

Muselo to být vážně krásné,
odjel se své vlasti rodni,
a Jugoslávie ve plavu,
opouštěl rodnou krajinu,
do ČSSR se rodící,
kde vládnli komunisti,
a braveno domova,
do srážedního Československa,
storo leto a blaha do lonže,
a v Kolovně políže,
v Čechách školách mila,
když jazyk neměl,
prodala se za malice,
stádně si tak zije.

spoustu štěstí a pevné zdraví!

Ramazan Krasov

Přeje

8.A

Fousek (3)

Jan

Natý

Devisa

Ema

Lucinka

Terzie

Niklas

Oliver

Bečvář

Kryštof

Adam

Julie

Josef

Eliska

Nela

Alto

Maxim

Jenda

Sulea

Natilla

Jan Savel
Hazen

Zpracovaly

Eliška Rozsypalová, Kateřina Fousková, Ema Sladká, Julie Potužilová

Při naší práci jsme použily

- naše fotografie z Akcí
- přefocené fotografie z archivu paní Rajny
- fotografii díla Jiřího Sopko – Hlava / Josefína – ze soukromé sbírky
- práce našich spolužáků s jejich laskavým svolením
- převyprávění rozhovoru s paní Rajnou